

Malta on pidevas muutumises

Kümmekonna aastaga on Maltast saanud mu lemmik-suvituskoht.

Olen Maltat külastanud alates 1995. aastast kümme korda. Selleks on oma põhjuse andnud perekondlikud sidemed – minu õde elab Maltal. Kuid läbi nende saarekülastuste olen alati leidnud midagi uut – Malta on muutunud ja muutumas. Malta on kaasaegne Euroopa Liidu väikeriik, mille pindala on võrreldav Muhu saarega.

Ta on seega ELi kõige väiksem riik nii pindalalt kui rahvaarvult. Tema pindala on ainult 316 km² ja rahvastiku tiheduselt maailmas on Malta 6. kohal.

Siin elab ka eestlasi

Rahvastikust enamik on maltalased, ametliku statistika järgi 95%, britid 2% ja teised rahvad 3%. Nn teiste rahvaste hulka kuuluvad ka eestlased, just viimase aasta jooksul on töö kaudu Maltale tulnud ca 20 eestlast, osad ka koos peredega.

Malta pealinn on Valletta. Malta iseseisvus Suurbritannia võimu alt 1964. aastal, Malta Vabariik kuulutati välja 1971. 1980. a kuulutas Malta end neutraalseks ja osales kuni Euroopa Liiduga ühinemiseni 1. jaanuaril 2004 mitteühinemisliikumises.

Alates 2008. aastast on Maltal kasutusel euro. Kuid kinnisvara hindu arvutavad nad omakeskis endiselt Malta liirides. Lisaks arabia keele kõlaga semiidi keelkonda kuuluvale malta keelele on teiseks riigikeeleks inglise keel, paljud inimesed oskavad itaalia keelt.

Inglismaa mõju on Maltal tunda ka praegu – liiklus on vasakpoolne, paljud Malta noored lähevad õppima Inglismaa ülikoolidesse ning kaubanduses on esindatud kõik Briti tuntud kaubamärgid.

Sellist kirevat ajalugu – siin on valitsenud foiniiklased, kartaagolased, roomlased, araablased, normannid, Malta ordu, Napoleon ja lõpuks ka inglased – on mujal Euroopas nii kompaktsel moel võimatu leida.

Malta mitmekülgset ajalugu ja kultuuri kohtab kõikjal: eelajaloolised

ERAKOGU

Malta maalilisi lahesoppe ilmestavad värvilised Malta paadid luzzu'd.

templid, mis on vanemad kui Egiptuse püramiidid, keskaegsed müürid ja kindlused ning samas barokkpaleed. Siiani on võimalik näha Teise maailmasõja mälestust – Malta sõjamuuseumi ja ooperiteatri varemeid.

Kuidas Maltale saada?

Malta saarestik asub kesk Vahemerd, 93 km kaugusel Sitsiilast ning ca 300 km kaugusel Aafrika põhjarannikust. Saarestik koosneb seitsmest saarest, millest kolm suuremat on asustatud. Malta on saartest suurim (u 246 km²) ning enim linnastunud ja kõige enam külastatav.

Kindlasti peab Maltal viibimise ajal käima ka Gozol, mis on sältanud oma arhailise olemise ja mõttelaadi. Väga kaunis on Malta saarestikus Comino saar, mille piltilusatesse lahesoppidesse ja grottidesse korraldatakse laevasõite.

Eestist on Maltale kõige mugavam sõita tsarterreisidega ning otselennu aeg on umbes 4,5 tundi. Tavalennuühendus on kallim ja palju aeganõudvam.

Malta on eelkõige neile, kes otsivad midagi erilisemat kui ainult rannapuhkus. Enamik randu on kivised, samas ujumiskohad on looduskaunid. Ideaalne on see paik snorgeldajatele ja sukeldujatele.

Malta kõrval on väike Comino, mille kõrval paikneb asustamata Cominotto. Kahe saare vahelisele ala-

le moodustub kanal, mida kirkassini-se ja kristallselge vee tõttu kutsutakse Helesiniseks laguuniks. Siin saab paradiisi teoks! Usun, et Malta on huvitav igas eas inimesele, kes tahab tutvuda huvitava kultuuri ja ajaloo, samas mõnusalt päikesepaistes puhata ning taskukohaselt einestada.

Parim aeg Maltat külastada on kevadel ja varasuvel, mil muudu kivine saar roheliseks muutub ja öide puhkeb. Keskmise päevane temperatuur on siis 19–23 kraadi, taevast täiesti pilvitu. Alates juulist on kuumus aga üle 35 soojakaardi päikese käes ning ka muudu sooja armastavad maltalased varjuvad südapäeval pikkadele siestadele.

Malta hea kliima on enda jaoks avastanud britid, kellest paljud veevadav siin oma pensionipõlve Inglise udu eest varjudes. Aastas on Maltal keskmiselt ainult 84 sajupäeva, kõige rohkem detsembris ja jaanuaris (14), kõige vähem juulis (0).

Malta ja Gozo megalittempleid peab nägema

Tundub uskumatu, kuid UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluvad Malta ja Gozo kivitemplid on palju vanemad kui Egiptuse püramiidid või Stonehenge Inglismaal! Saarestikus kokku on seitse eelajaloolist

Järg lk 280 ➔